

Bøder på denne størrelse vil meget ofte være udmålt i forhold til en opnået eller tilsigtet fortjeneste eller under særlig hensyntagen til den pågældendes indkomst- og formueforhold. For sådanne bøder må en skalaregel som den nugældende anses for uheldig. Dette bekræftes af praksis vedrørende bøder fastsat af domstolene, idet forholdet mellem bødens størrelse og forvandlingsstraffens længde varierer i betydelig grad ved større bøder.

Også af principielle grunde må det forekomme rettest, at længerevarende forvandlingsstraffe fastsættes af retten. Nogen væsentlig arbejdsbyrde for domstolene indebærer forslaget ikke, idet kun relativt få bøder over 300 kr. kommer til afsoning.

Den foreslåede henvisning til § 54, stk. 1, sidste pkt., betyder, at forvandlingsstraffen aldrig kan være kortere end 2 dage, kun i særlige tilfælde højere end 60 dage og aldrig større end 9 måneder. Ved henvisningen til § 54, stk. 2, bliver det klarlagt, at der med hensyn til judicielle og administrative bøder gælder de samme regler om virkningen af delvis betaling og delvis afsoning.

Til nr. 13.

Efter de gældende regler i kapitel 7 kan betinget dom kun anvendes i den form, at retten udmåler en straf og træffer bestemmelse om, at dens fuldbyrdelse udsættes på betingelse af, at den dømte i en prøvetid fører en straffri vandel og i prøvetiden eller en del af denne overholder andre vilkår, som måtte være fastsat i dommen. Kun straffe af bøde, hæfte eller fængsel indtil 1 år kan gøres betingede; undtagelsesvis kan dog strengere straf idømmes betinget, jfr. § 85, stk. 2.

I de senere år har spørgsmålet om den betingede doms form været taget op til diskussion. I Sverige gennemførtes i 1939 en ny lovgivning om betingede domme, hvorved domstolene fik mulighed for at vælge mellem 2 betingede domsformer:

1) betinget dom af traditionel type (*betinget dom med udsat straffuldbyrdelse*).

2) betinget dom, hvorved retten afgør skyldspørgsmålet, men udsætter spørgsmålet om idømmelse af straf i en prøvetid (*betinget dom med udsat straffastsættelse*).

En lignende ordning gennemførtes i Norge i 1955 på grundlag af en betænkning afgivet i 1952 af det norske straffelovråd.

I sin betænkning „Forsorgsdomme og betingede domme“ (1953) har straffelovskommissionen indstillet, at der — ved siden af den traditionelle betingede dom — indføres en ny domsform, hvorved den straffastsættelse, som nu finder sted i enhver betinget dom, undlades.

Justitsministeriet kan tiltræde, at der også her i landet ved siden af den traditionelle betingede dom med udsat straffuldbyrdelse er behov for en domsform, hvor spørgsmålet om straffastsættelse udskydes. Det centrale ved den betingede dom er, at anvendelse af straf undgås, såfremt visse vilkår opfyldes. Under hensyn hertil må det naturlige udgangspunkt i og for sig være, at der ikke udmåles straf i den betingede dom; en straffastsættelse er først påkrævet, når der begås en vilkårsovertrædelse, og det kan være en fordel, at straffastsættelsen udskydes til dette tidspunkt, idet der da kan tages hensyn til den pågældendes forhold i tiden efter dommen. Dette er dog kun et principielt udgangspunkt. Om straf bør fastsættes i en betinget dom, må afgøres ud fra en flerhed af reale hensyn, herunder i første række hensynet til straffedommes præventive betydning. Navnlig generalpræventive hensyn vil jævnlige tilsige, at der i den betingede dom fastsættes straf, men det må dog antages, at straffastsættelse i et ikke ubetydeligt omfang kan undlades uden skade for generalpræventionen. Specialpræventivt kan det undertiden være en fordel, at forholdets alvor markeres gennem en straffastsættelse, men i andre tilfælde må det foretrækkes at undgå straffastsættelse, idet denne kan komme i modstrid med den betingede doms forsorgsmæssige formål. Særlig uheldig vil en straffastsættelse være i tilfælde, hvor det på forhånd er usikkert, om en vilkårsovertrædelse vil medføre straf eller en anden retsfolge.

Der har i straffelovskommissionen været tvivl om, hvilken domsform der burde søges gennemført. Konklusionen af kommissionens overvejelser er blevet, at kommissionen fremfor den ovenfor refererede norsk-svenske ordning med betinget dom med udsat straffastsættelse har foretrukket en ordning, hvorefter en tiltalt kan dømmes til at underkaste sig „forsorg“ (tilsyn m. v.); denne domsform betegnes forsorgsdom. Dette standpunkt er navnlig begrundet med, at dom til forsorg „formelt (er) det mest rationelle udtryk for det, som er foranstaltningens kerne: at en bestemt forsorg eller behandling skal anvendes som den efter alt foreliggende mest hensigtsmæssige reaktionsform over for visse gerningsmandstyper“ (betænkningen, p. 16).

I det foreliggende lovforslag har justitsministeriet imidlertid foretrukket anvendelse af betinget dom med udsat straffastsættelse fremfor forsorgsdom.

Justitsministeriet har herved blandt andet lagt vægt på, at der ikke kan blive tale om tvangsmæssig fuldbyrdelse af de forsorgsmæssige foranstaltninger, som fastsættes i en forsorgsdom. Dommens bestem-